

A lapok harca a kormánnyal még mindig nem fejeződött be. A kormány ugyanis befolyását a lapokra olyan formában igyekszik biztosítani, hogy a papírkiosztás jogát még mindig fenntartja magának. Nyilvánvaló, hogy ezzel napról napra súlyosabbá teszi a még független napilapok helyzetét. A L'Humanité, a Ce-Soir, a Franc-Tireur, a Libération, amelyek mögött tőkés csoportok nem állnak és azok a nagy vidéki lapok, amelyek a Front National érdekkörébe tartoznak, erős harcot folytatnak azért, hogy a kormány szállítsa le a papír árát. A kormány hajlandó lenne ezt megtenni, ennek azonban ára lenne. A kormány ezért igyekeznék bizonyos kérdésekben ezeknek a lapoknak az álláspontját befolyásolni. Néhány nappal ezelőtt ennek a kérdésnek a megtárgyalására újra összeültek a kormány és a lapok megbízottjai. A tárgyalások néhány napon át tartottak, anélkül azonban, hogy a tárgyaló felek között valamilyen megegyezés jött volna létre.⁴

MOL XIX-J-1-k 8. doboz (eredeti)

¹ Gyomai sajtóattasé utolsó jelentéséről van szó, melyben a szokásos módon ismertette a francia sajtó eseményeit. Ehhez Károlyi csak kísérlőlevelet írt, miután a jelentéseket általában a követ küldte el és nem közvetlenül beosztottai. Ezután Károlyi mégis szükségét érezte, hogy saját reflexióit is közölje.

² Ezt a mondatot utólag diktálta hozzá Károlyi a már legépelte jelentéshez; ami abból is látszik, hogy a beszűrés más írógépen készült.

³ Diplomáciai Testület (francia).

⁴ Károlyi és munkatársai – főleg Gyomai – számos és ennél is részletesebb jelentést írtak a francia sajtóról, ezek részben ugyanezen jelzet alatt, részben a követség más iratai között találhatók. Közlésüktől érdekességük elnére terjedelmi okokból el kellett tekintenünk. Ezt a jelentést azért közöljük, mert Károlyi emlékezését tartalmazza Vogel lapjaira, melyek jelentős helyet foglaltak el a Károlyi házaspár tevékenységében a harmincas években, és ennek megfelelően egyéni jellegű, teljesen Károlyi által fogalmazott szöveg.

467. SEBESTYÉN PÁL KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Párizs, 1948. május 14.)

A párizsi magyar követség adminisztratív tevékenységének felülvizsgálata során nyert tapasztalataim alapján, a Külügyminiszter Úr folyó évi április 23-án 2832/1-1948 számú rendeletével reám ruházott hatáskörben mint legsürgősebb teendőket a következőket rendelem el:

I

Az eredményes és gyors ügyintézés és iratvezetés alapját képező *iktatókönyvek* vezetésére az eddiginél nagyobb gond fordítandó, nevezetesen:

1. Az iktatószámok az iktatókönyvekbe önműködően váltó számbélyegzőkkel vezetendők be, hogy ezáltal a sajnós gyakran előforduló téves sorszámozások s az ebből eredő törlések és javítások elkerülhetők legyenek.

E célból úgy a követségi iktató, mint a követség konzuli osztályának iktatója részére egy-egy megfelelő számbélyegző haladéktalanul beszerzendő, s az ezzel felmerülő kiadás a dologi kiadások alnaplójában jelen rendelkezésemre való hivatkozással elszámolandó.

2. A jövőben egyes iktatószámoknak pusztán kényelmi szempontokat szolgáló, de súlyos visszaélésekre lehetőséget nyújtó nyitvahagyását az iktatást végző tisztviselő felelősségének terhe mellett a legszigorúbban megtiltom. Az iktatókönyvekben a múltban nyitva hagyott és jelenleg is kitöltetlenül álló iktatószámok s a hozzájuk tartozó rovatok tintával történő áthúzással érvénytelenítendő, és „érvénytelenítve” jelzéssel látandók el.

3. Az iktatókönyvek tárgyrovatának kitöltésénél sajnálatos módon rendszeressé vált az az eljárás, amely szerint a tárgyrovatba csak a fél neve kerül, haladéktalanul megszüntetendő és a jövőben a fél neve mellett az ügy tárgya feltétlenül bevezetendő. Ez a bevezetés sablonos esetekben egészen rövid is lehet, mint pl. „Ütlevélkérelem” - „vízumkérelem” - „alírási hitelesítése” stb.

4. Az iktatókönyvek külső alakjára is nagyobb gond fordítandó. A bejegyzéseket olvasható írással kell eszközölni, törlések, áthúzások, javítások, az elkerülhetetlen esetektől eltekintve, mindenképpen kerülendők.

5. Az iktatmányokról vezetett elhanyagolt, elmaradt és a célnak meg nem felelő idegen számmutató rendbehozandó, s úgy a követségen, mint a konzuli alosztályon két-két idegen számmutató vezetendő: az egyik a külügyminisztériumi iratok, a másik a helyi hatóságok ügyiratai részére.

II

Megállapítottam, hogy a követségen szokásossá vált, hogy az iroda által előkészített iratokat a felek gyakran maguk visznek az illetékes fogalmazási tisztviselőhöz kiadmányozás, illetve aláírás végzett. Ez a követség irodahelyiségeinek mai helyzetére való tekintettel talán menthető, de mindenképpen szabálytalan, és [a] súlyos visszaélésekre alkalmat adó eljárás a konzuli osztály új elhelyezése után úgy a követségen, mint a konzuli osztályon *feltétlenül megszüntetendő*.

III

A konzuli illetékek kiszabása és beszédese terén:

1. Tekintettel az államháztartás és devizagazdálkodásnak érdekeire, a konzuli illetékek megfelelő kiszabására és behajtására a legnagyobb gond fordítandó. Illetékmérséklések és elengedések az eddigieknél is szűkebb keretek között, csak a legkivételesebb esetekben engedélyezhetők.

2. A fenti érdemekre való tekintettel is a konzuli illetékek a feleknek nem hitelezhetők, hanem a konzuli cselekmény elvégzése előtt, előre *bevételendők*. Az az ügymenet zavaró helyzet, hogy a felek a hitelesítésekért vagy fordításokért hónapokig vagy egyáltalán nem jelentkeznek, csak ily módon válik kiküszöbölhetővé.

3. Az az érthetetlen mulasztás, hogy a konzuli cselekmények kiadmányozását vagy aláírását végző fogalmazási tisztviselő a kiszabott konzuli illetékekről ún. házi jegyzéket nem vezet, haladéktalanul pótlendő és megfelelő kézi jegyzék fektetendő fel és vezetendő. E jegyzéknek tartalmaznia kell az ügyirat iktatószámát, a fél nevét, a konzuli cselekmény mibenlétét és a kiszabott illeték összegét forintban és frankban kifejezve. A kézinaplóba bejegyzett tételek végösszege a konzuli illetéknapló minden lezárásakor a konzuli illetéknapló végösszegével egyeztetendő s eltérés esetén a szükséges intézkedések a számadási rend helyreállítása tekintetében megteendő.

Midőn fenti rendelkezéseimet Követ Úr szíves tudomására hozom, egyben tisztelettel felkérem Követ Urat, hogy azok végrehajtása tekintetében a szükséges intézkedéseket foganatosítani és azok végrehajtását egy az adminisztratív ügyvitel kérdéseiben jártas tisztviselő által állandóan ellenőriztetni sziveskedjék. E tisztviselőnek kötelességévé volna teendő, hogy az adminisztratív ügyvitelt úgy a követségen, mint a konzuli osztályon jelen rendelkezéseim keretén túlmenően is állandóan ellenőrizze, a tapasztalt hiányokról vagy mulasztásokról Követ Úrnak időről időre jelentsen, s egyben javaslatot tegyen a hiányszabások kiküszöbölése, valamint az esetleges mulasztások megtorlása iránt.

Egyben annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a követség adminisztratív ügyvitelében jelentkező és részben a követségi irodahelyiségek nem megfelelő elhelyezésé-

vel magyarázható hiányosságok a konzuli osztály új elhelyezésével kiküszöbölhetőek lesznek, s a követség adminisztratív tisztviselői a jobb külső munkafeltételek által nyújtott lehetőségek felhasználása mellett fokozott buzgalommal és kötelességtudással azon lesznek, hogy a követség adminisztrációját Követ Úr bölcs vezetése mellett mintaszzerűvé tegyék.¹

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (eredeti)

¹ Sebestyén követ még több hasonló szellemű levelet intézett Károlyihoz, az adminisztratív részletfeladatokról is. A levelek parancsolgató hangja eléggé szokatlan, akkor is, ha feltételezzük, hogy valóban nagy volt a rendtelenség – a Károlyitól a követséget átvevő Szántó Zoltán is sokat panaszkodott a követségen tapasztalt rendtelenség és lazaság miatt. Sebestyén külön súlyt helyezett a követség és konzulátus különválásztására, a követ rendelkezési alapjának külön kezelésére. Úgy látszik, Károlyi tudomásul vette a revizor intelmeit.

468. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1948. május 15.)

Hivatkozással 23/pol. – 1948 számú jelentésre, örömmel jelenthetem, hogy a Point de Vue párizsi hetilappal fennálló vitás ügyünk lezáródott. Mellékelten tisztelettel felterjesztem a P. de Vue... számában megjelent közleményt, amely teljes elégtételt ad nekem és általában a párizsi magyarságnak az FDME társasvonatával kapcsolatban.¹ Erre vonatkozólag már a lap febr. 26-i számában is megjelent egy „dout acte”² helyesbítés, amely azonban nem elégített ki bennünket. Joe Nordmann francia ügyvéd, akit a követség peres ügyeinek vitelével megbíztam, levelet fogalmazott meg részünkre, amelyet elküldtünk a P. d. Vue igazgatójának. Erre a levélre jelentkezett Bernard Lecache, a lap szerkesztője, akit én a két háború közötti emigrációs időszakból, mint a fajüldözés elleni liga egyik megalapítóját, jól ismerek. Kérésére annak idején többször felszólaltam a náciizmus és általában a fajüldözés ellen szervezett gyűléseken. Jómagam nem beszéltem vele, de felkértem Gyomai Imre sajtóattachét és Havas Endre követségi titkárt, hogy vele a fenti ügyben tárgyalásokat folytassanak. Erre annál inkább is szükség volt, mert mint ismeretes, a P. de Vue febr. 12-i közleménye alapján mindenféle rágalmozó hírek kerültek forgalomba az FMDE által szervezett Magyarországra indított társasutazásokkal kapcsolatban. A karácsonyi társasvonatról terjesztett rágalmozók, mint ugyancsak ismeretes, az 1848. márciusi centenáris társasvonat francia részről történt brutális átvizsgálásához vezetett, s így kétszeresen ragaszkodnunk kellett ahhoz, hogy a P. de Vue című hetilappal szemben igazunkat érvényesítsük. Ezért Gyomai Imre attaché és Havas Endre titkár erőteljesen követelték egy bennünket minden tekintetben kielégítő cikk közzétételét. Hivatkoztak arra, hogy éppen Lecache-nak, aki ismeri az én múltbeli tevékenységemet, nem szabad ezt az ügyet rendezetlenül hagynia. Egyben kijelentették, nem lehet véletlen, hogy lapjában kétszer is rosszindulatú közlemény jelent meg rólam. Mire Lecache kijelentette, hogy valóban volt egy személy, aki távollétében tudatosan elhelyezte e cikkeket, és akit azóta el is küldtek a laptól. A személy nevét nem állt módjában közölni, de biztosított bennünket arról, hogy hasonló incidens a jövőben nem fog megismétlődni. Sajnálattal fejezte ki a történetek felett, és megígérte, hogy teljes elégtételt ad.

E tárgyalás eredményeképpen tette közzé azután a mellékelte cikket.

MOL XIX-J-30-a 19. doboz (fogalmazvány)

¹ Erős tanácsos 1948. február 15-i jelentése Molnár Eriknek.